

TUTKIMUSOSIO

Suomalaiset luottavat tasavallan presidenttiin, kannattamaansa puolueeseen ja tiedotusvälineisiin

Suomalaisten luottamuslistan kärkeen asettuu tasavallan presidentti (84 % luottaa erittäin tai melko paljon). Toiseksi eniten luottamusta kysytyistä tahoista kohdentuu kannatettuun puolueeseen (65 %). Kolmantena listalla ovat tiedotusvälineet (63 %), käy ilmi KAKS – Kunnallisalan kehittämissäätiön tutkimuksesta.

Tasavallan presidenttiin luottavat vahvimmin kokoomuksen ja keskustan kannattajat sekä ikääntyneimmät, yli 70-vuotiaat. Hieman vähemmän tyytyväisiä ovat vasemmistoliiton tukijat, työttömät ja nuorimmat ikäluokat.

Enemmistö kaikkien puolueiden tukijoista luottaa ainakin melko paljon kannattamaansa puolueeseen. Perussuomalaisten ja pienpuolueiden kannattajien keskuudessa on hieman keskimäärää enemmän niitä, joiden usko kannattamaansa puoluetta kohtaan rakoilee.

Enemmistö suomalaisista luottaa myös ainakin melko paljon tiedotusvälineisiin (63 %) ja eduskuntaan (54 %). Tiedotusvälineisiin luottavat muita vahvemmin varttuneimmat ikäluokat (60–69- ja yli 70-vuotiaat), ylemmät toimihenkilöt ja korkeasti koulutetut. Jonkinasteista varauksellisuutta ilmenee 18–30-vuotiaiden, yrittäjien ja etenkin perussuomalaisten tukijoiden keskuudessa. Eduskuntaan uskovat vahvimmin ikääntyneet, korkeasti koulutetut sekä kokoomuksen ja keskustan kannattajat.

Kansa jakautuu lähes kahtia suhtautumisessa maan hallitukseen ja ammattiyhdistysliikkeeseen. Joka toinen luottaa maan hallitukseen (49 %) ja ammattiyhdistysliikkeeseen (49 %). Lähes puolet (48 %) tuntee jonkinasteista epäluottamusta hallitukseen ja enemmän kuin kaksi viidestä (42 %) suhtautuu ammattiyhdistysliikkeeseen varauksellisesti.

Hallituspuolueiden tukijoista lähes kaksi kolmesta (72 %) luottaa maan hallitukseen. Luottamus hallitukseen on keskimäärää voimakkaampaa ylempien toimihenkilöiden, yrittäjien, korkeasti koulutettujen ja hyvätuloisten keskuudessa. Etenkin kokoomuksen kannattajien (91 %) usko on vankkaa. Oppositiopuolue Keskustan kannattajien (62 %) usko maan hallitukseen on suurempaa kuin hallituspuolue perussuomalaisten (52 %). Oppositiopuolueiden kannattajien enemmistö (61 %) suhtautuu nuivasti maan hallitukseen. Näin etenkin vasemmistoliiton kannattajat.

Ammattiyhdistysliikkeen puolesta todistavat etenkin järjestäytyneet palkansaajat sekä oppositiopuolueiden tukijat. Ikääntyneet, eläkeläiset ja yrittäjät epäilevät ay-liikkeen motiiveja. Etenkin kokoomuksen tukijat tuntevat epäluottamusta.

Kotikunnan päättäjiin luottaa lähes joka toinen (48 %). Lähes samansuuruinen joukko ei luota kovinkaan paljon tai ei lainkaan (45 %). Luottamus oman kotikunnan päättäjiin on suurta

etenkin kokoomuksen ja keskustan kannattajien parissa. Perussuomalaisten kannattajat edustavat toista ääripäätä suhtautumisessa kotikunnan päättäjiin.

Kirkkoon luottaa vajaa puolet (46 %) kansalaisista ja lähes sama määrä (45 %) ei koe kirkkoon erityistä luottamusta. Vahvimmin kirkkoon luottavat keskustan kannattajat (73 %) ja eniten epäluottamusta kirkkoa kohtaan on vasemmistoliiton (71 %) tukijoilla.

Yrityksiin ja työnantajajärjestöihin luottaa kaksi viidestä (41 %). Vahvinta luottamus on kokoomuksen (68 %) ja keskustan (58 %) kannattajien keskuudessa. Vastaavasti vasemmistoliiton (66 %) ja SDP:n (64 %) kannattajien enemmistö ilmaisee epäluottamusta.

Suomalaisista lähes puolet (47 %) ei koe luottamusta kansalaisjärjestöihin, mutta kaksi viidestä (41 %) luottaa. Erityistä epäluottamusta osoittavat perussuomalaisten (73 % ei luota) ja kokoomuksen (61 %) kannattajat. Sen sijaan luottamusta kansalaisjärjestöille heruu vihreiden (71 %) ja vasemmistoliiton (62 %) tukijoilta.

Luottamuslistan tyveen asettuvat oppositiopuolueet (36 %), joihin kuitenkin kaikkien oppositiopuolueiden kannattajien enemmistö luottaa. Oppositiopuolueiden kannattajien luotto kohdentuu erityisesti omaan kannatettuun puolueeseen. Vastaavasti hallituspuolueiden kannattajat eivät oppositioon luota.

Luottamus kaikkiin tahoihin on lisääntynyt

Mielipiteet ovat muuttuneet jonkin verran vuodesta 2017. Käytännössä kaikkien instituutioiden ja tahojen luottamus on lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana vuodesta 2013. Epävarmoina aikoina kansalaiset antavat päättäjille aiempaa enemmän tunnustusta.

Vuoden 2017 tuloksia tuntuvasti enemmän luottamusta kohdentuu eduskuntaan (+ 16 prosenttiyksikköä), maan hallitukseen (+ 14 prosenttiyksikköä), oppositioon (+15 prosenttiyksikköä) ja kannatettuun puolueeseen (+ 10 prosenttiyksikköä). Luottamus presidenttiin on lisääntynyt vähemmän, mikä johtuu siitä, että arvostus on ollut korkea jo edellisissä tutkimuksissa.

Jos moniin poliittisiin toimijoihin suhtaudutaan jossain määrin epäilevästi, niin kannatettu puolue (puolue, jota voisi äänestää) selviytyy luottamuspuutarissa selkeästi kuiville. Suomalaisten luottamus politiikkaan kohdentuu lähinnä presidenttiin ja kannatettuun puolueeseen.

Tietynasteisen epäluottamuksen keskeisiä poliittisia instituutioita kohtaan voi tulkita kuuluvan toimivaan demokratiaan. Kansalaisilla on mahdollisuus osoittaa epäluottamusta ja tyytymättömyyttä. Toimivassa demokratiassa riittää, että kansalaiset kokevat joidenkin päättäjien toimivan luottamuksen arvoisesti. Luottamus kaikkiin päättäjiin ei ole välttämätöntä. Tuloksia voi tulkita siten, että poliitikkoihin ja päättäjiin ei kansan mielestä voi täysin luottaa, etenkin jos ne ovat väärässä leirissä.

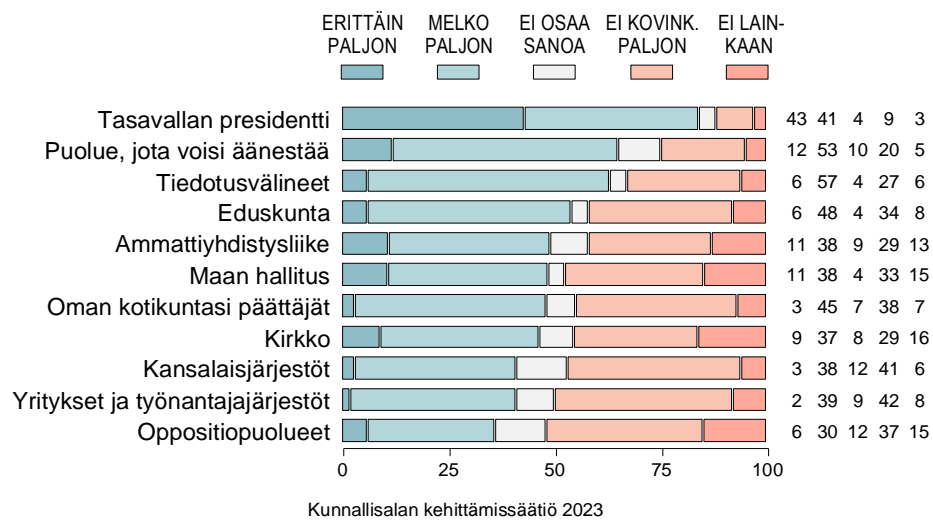
Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksessa selvitettiin kansalaisten luottamusta yhteiskunnan eräisiin keskeisiin instituutioihin. Arvioitavia tahoja oli kaikkiaan yksitoista. KAKS - Kunnallissalan

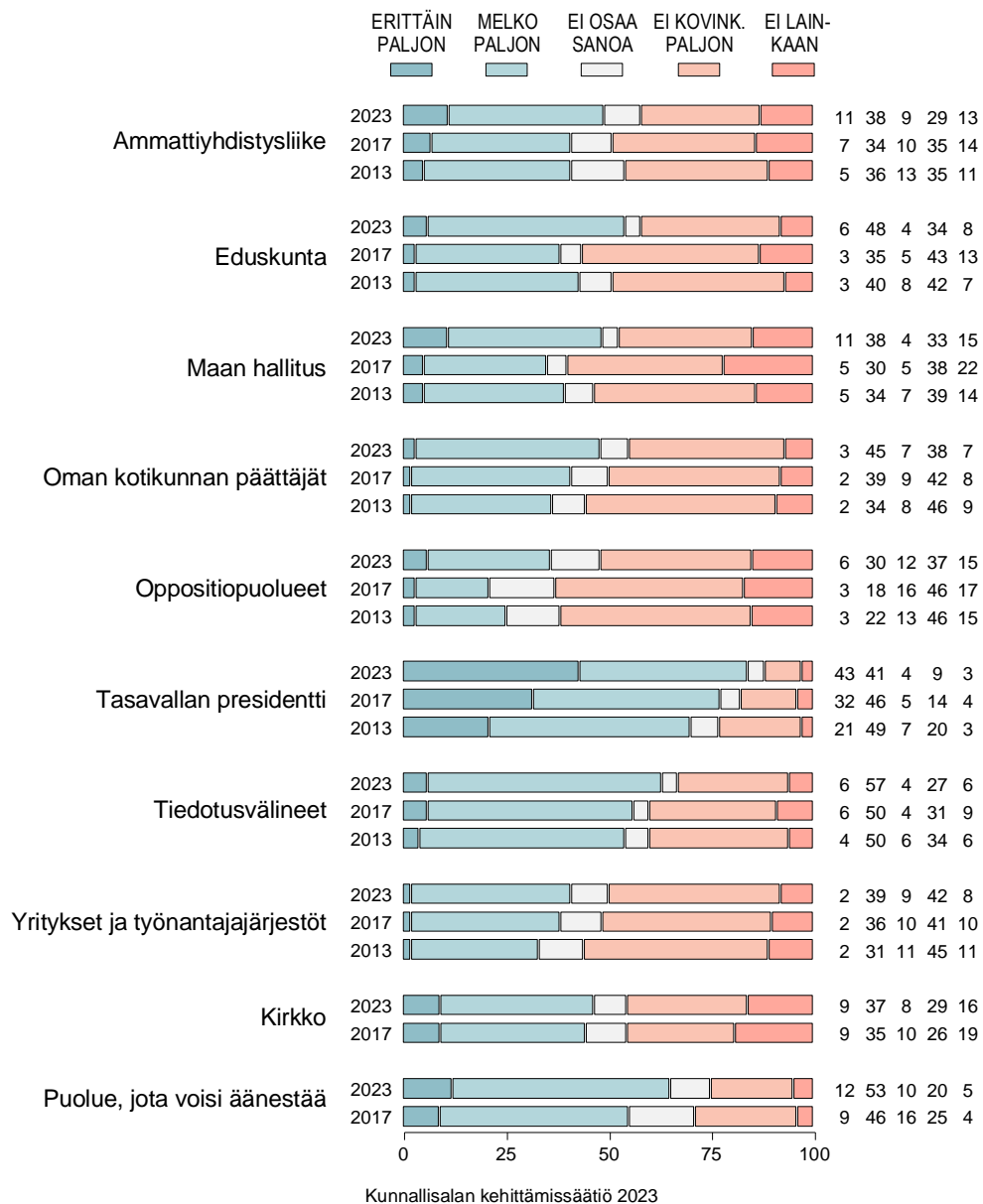
kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Verian (aiemmin Kantar Public). Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 1.-7.12.2023. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.070. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, +358400570087, antti.mykkanen@kaks.fi

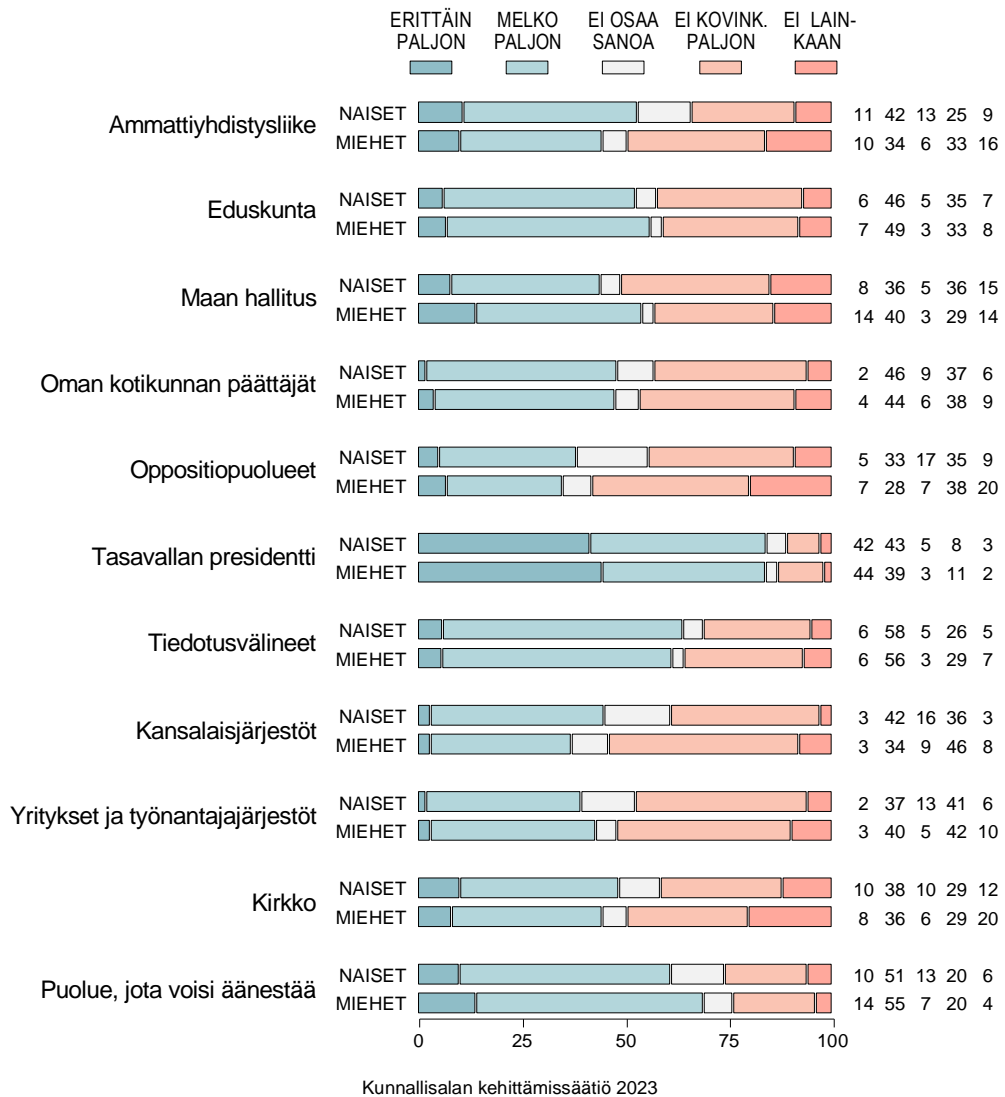
Kuvio 1. MISSÄ MÄÄRIN YLEENSÄ LUOTTAU SEURAAVIIN TAHOIHIN (%).

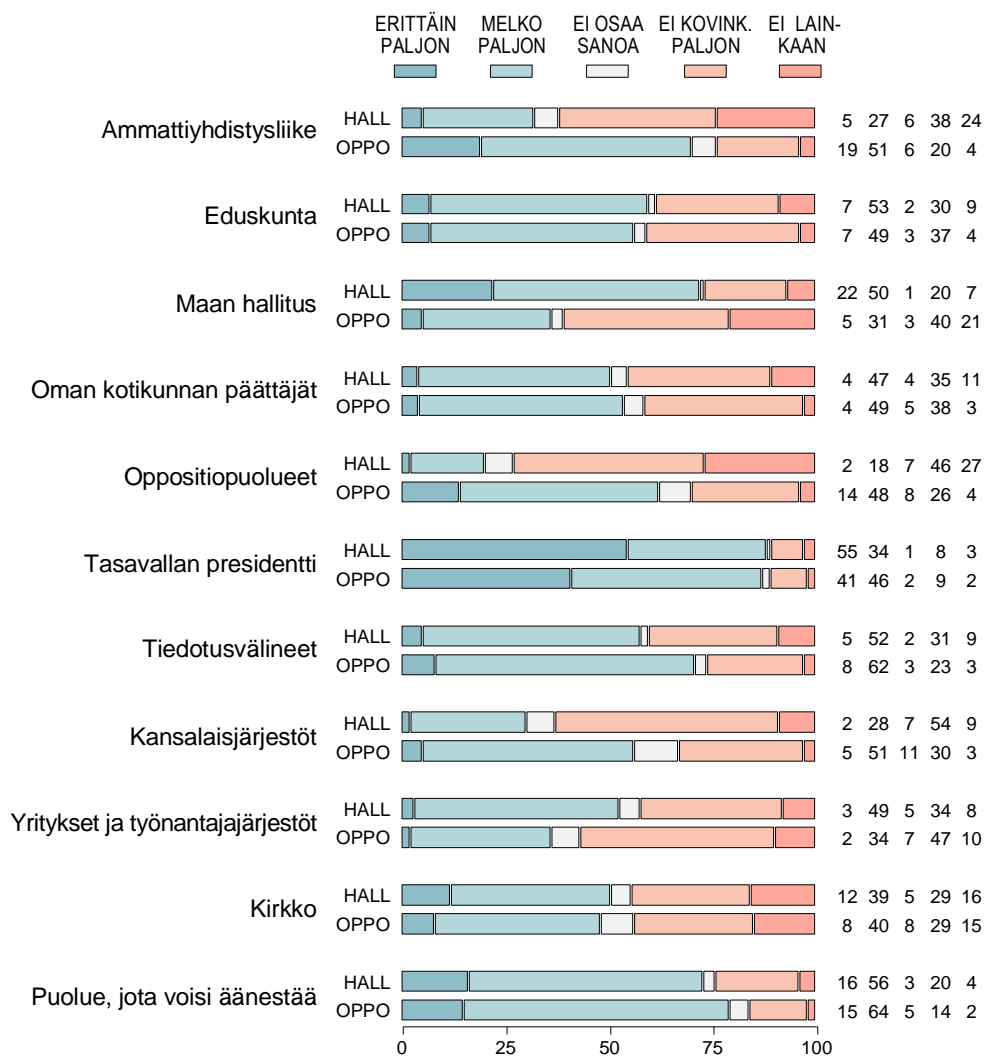
Kuvio 1t3. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: ARVIOT VUOSINA 2013, 2017 ja 2023 (%).

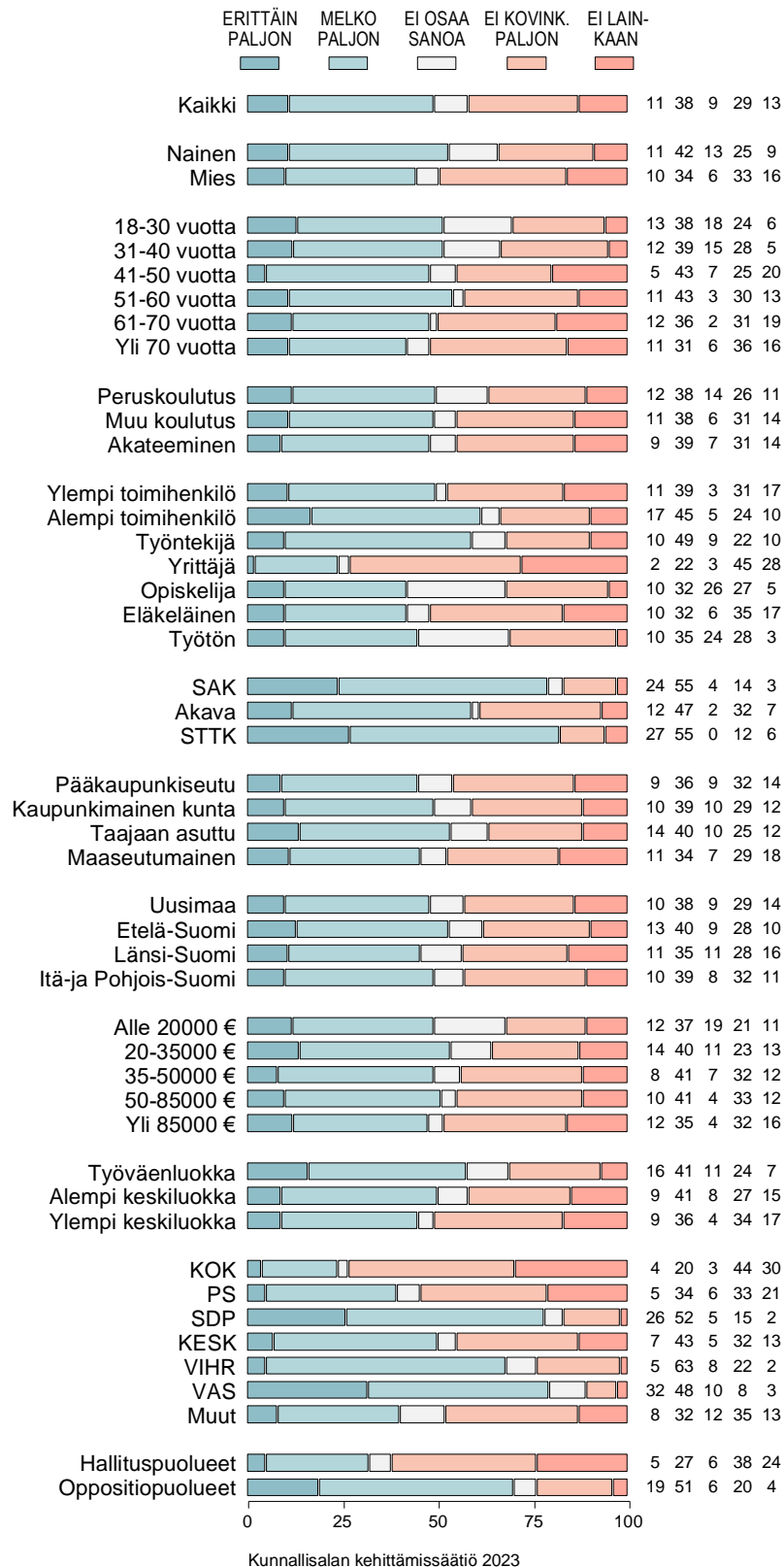
Kuvio 1s. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: NAISTEN vs. MIESTEN ARVIOT (%).

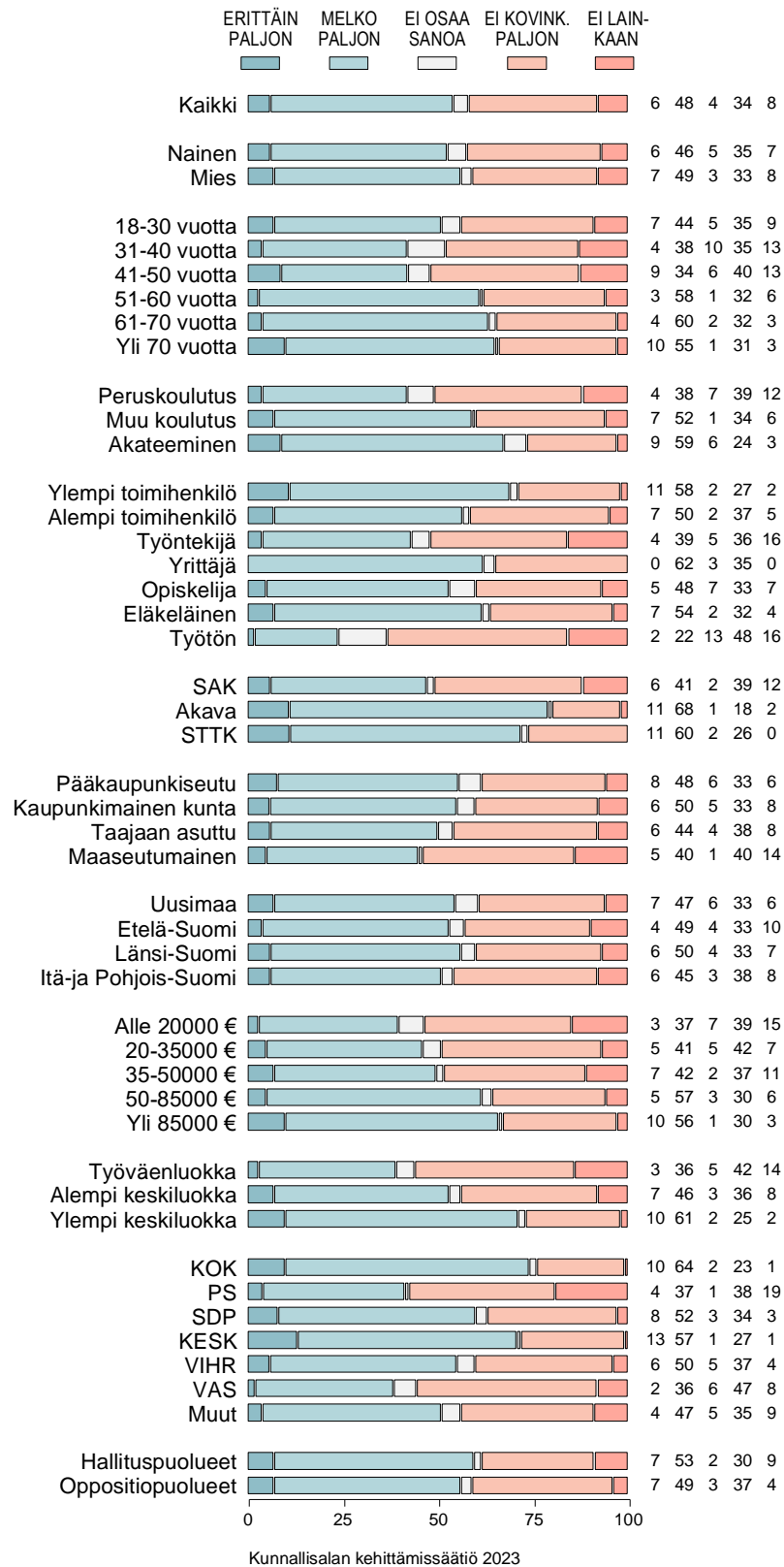
Kuvio 1h. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: HALLITUSPUOLUEIDEN (HALL) vs. OPPOSITIOPUOLUEIDEN (OPPO) KANNATTAJAT (%).

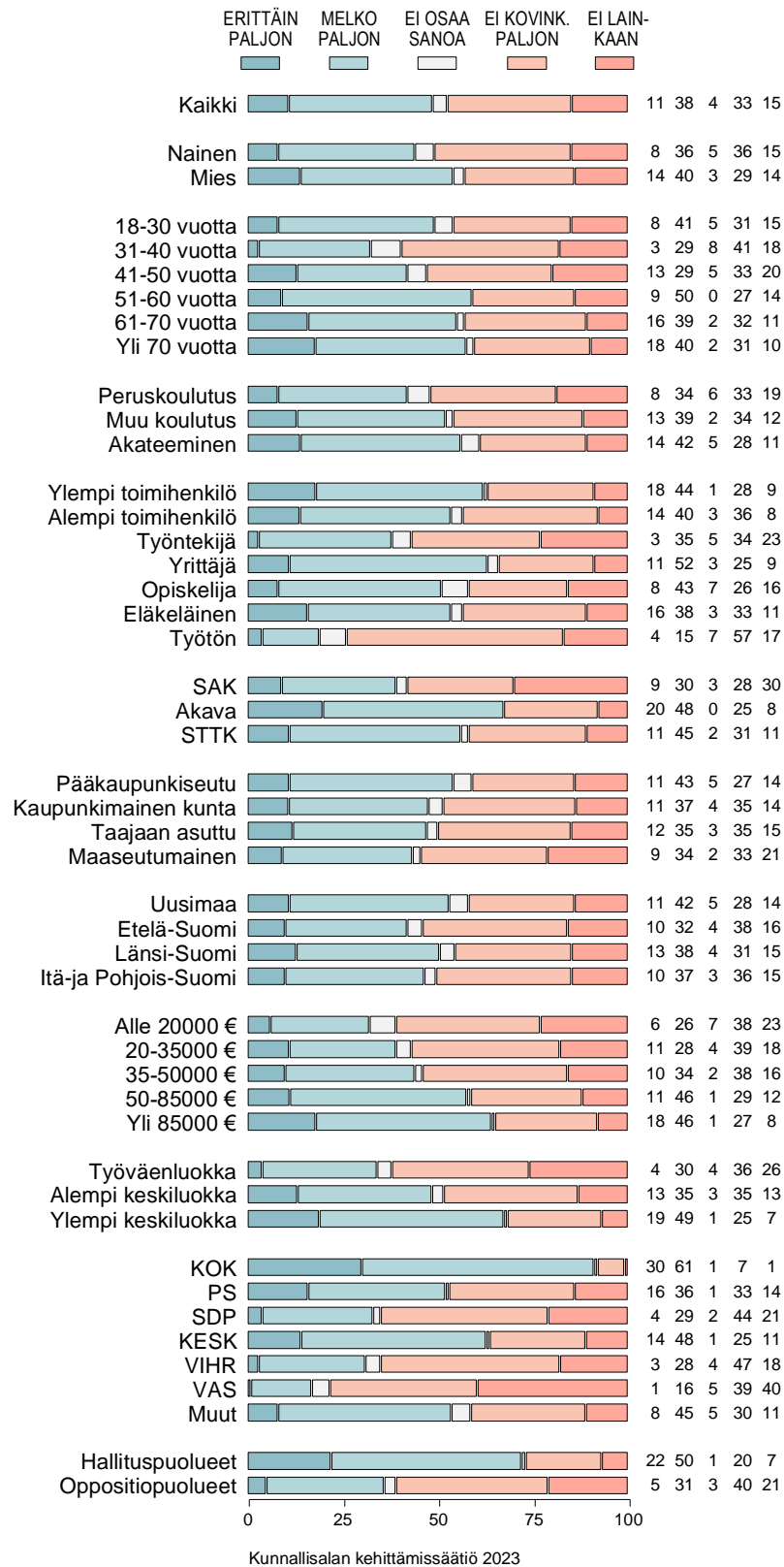
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1-1. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTTAA ERI TAHOIHIN: AMMATTIYHDISTYS-
 LIIKE (%).

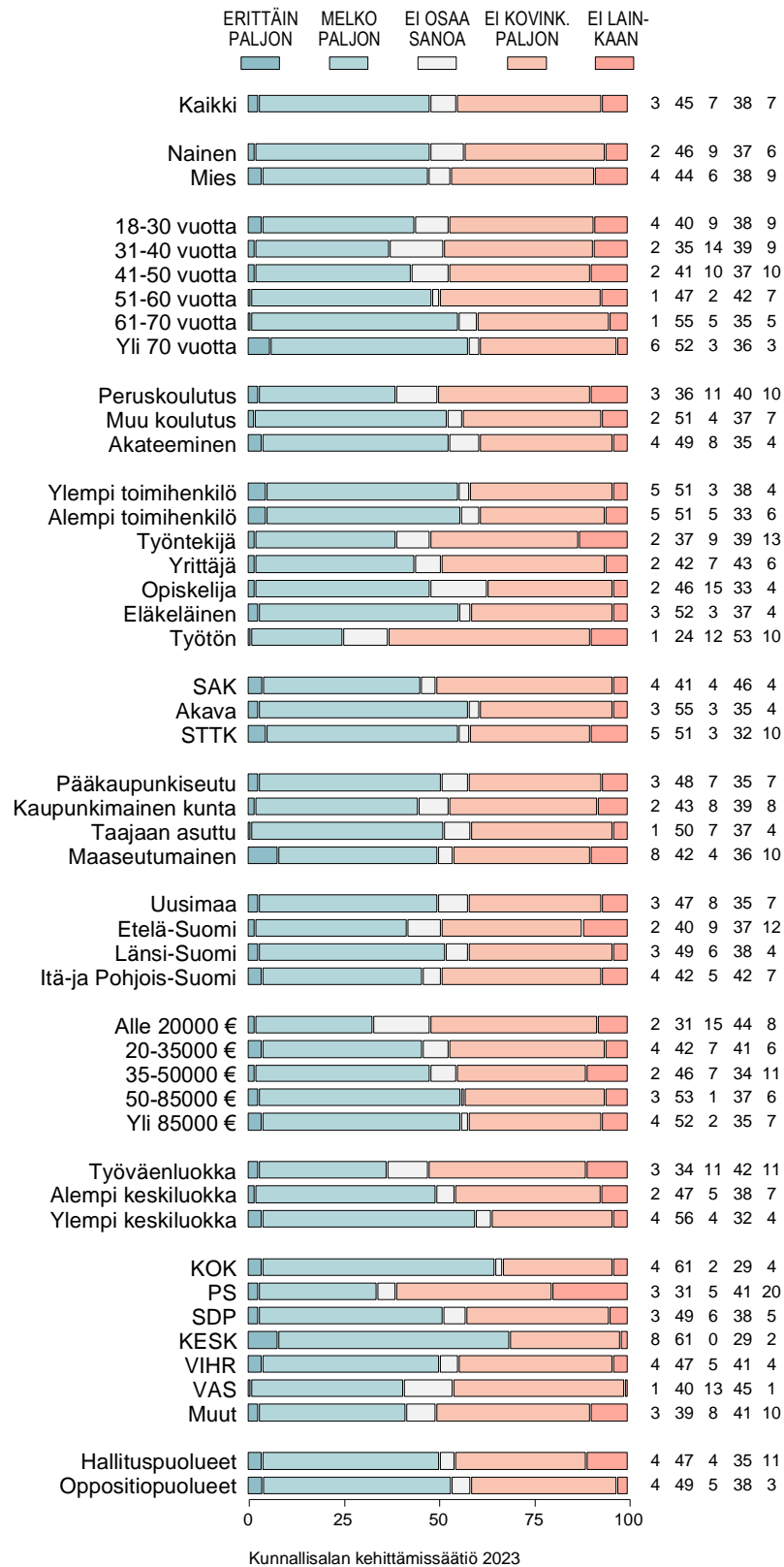
Kuvio 1-2. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: EDUSKUNTA (%).

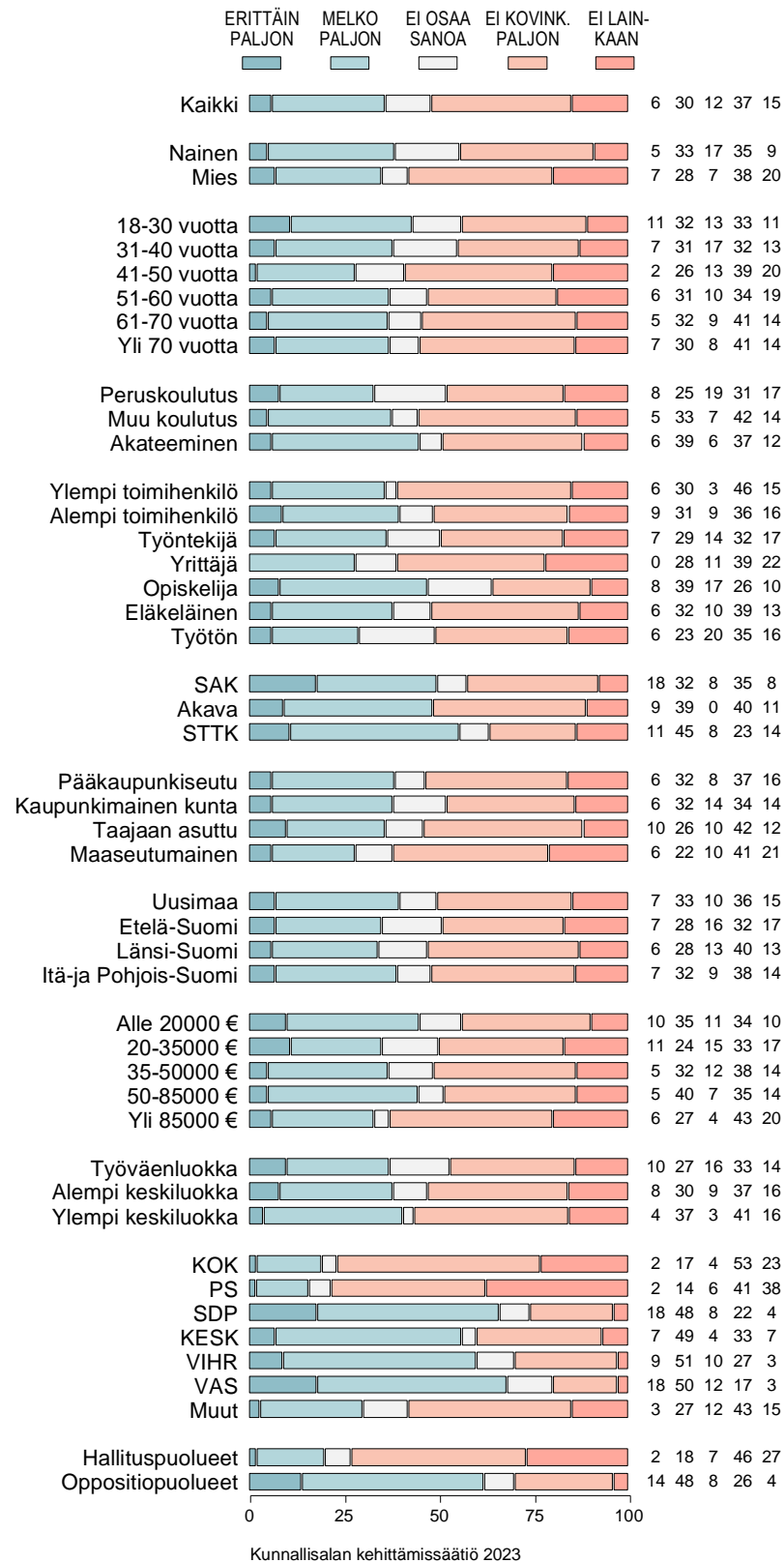
Kuvio 1-3. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTTAA ERI TAHOIHIN: MAAN HALLITUS (%).

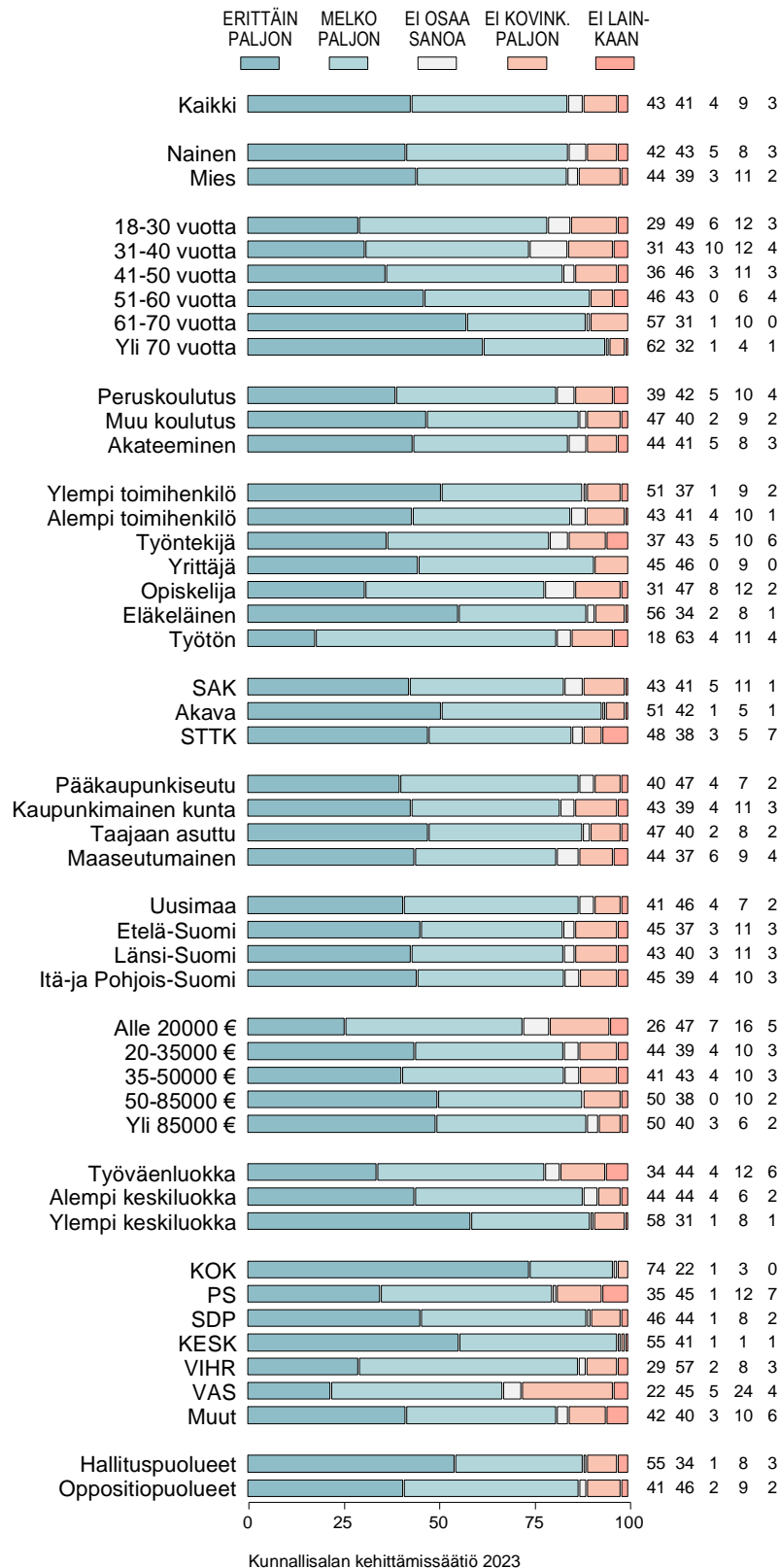
Kuvio 1-4. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: OMAN KOTIKUNNAN PÄÄTTÄJÄT (%).

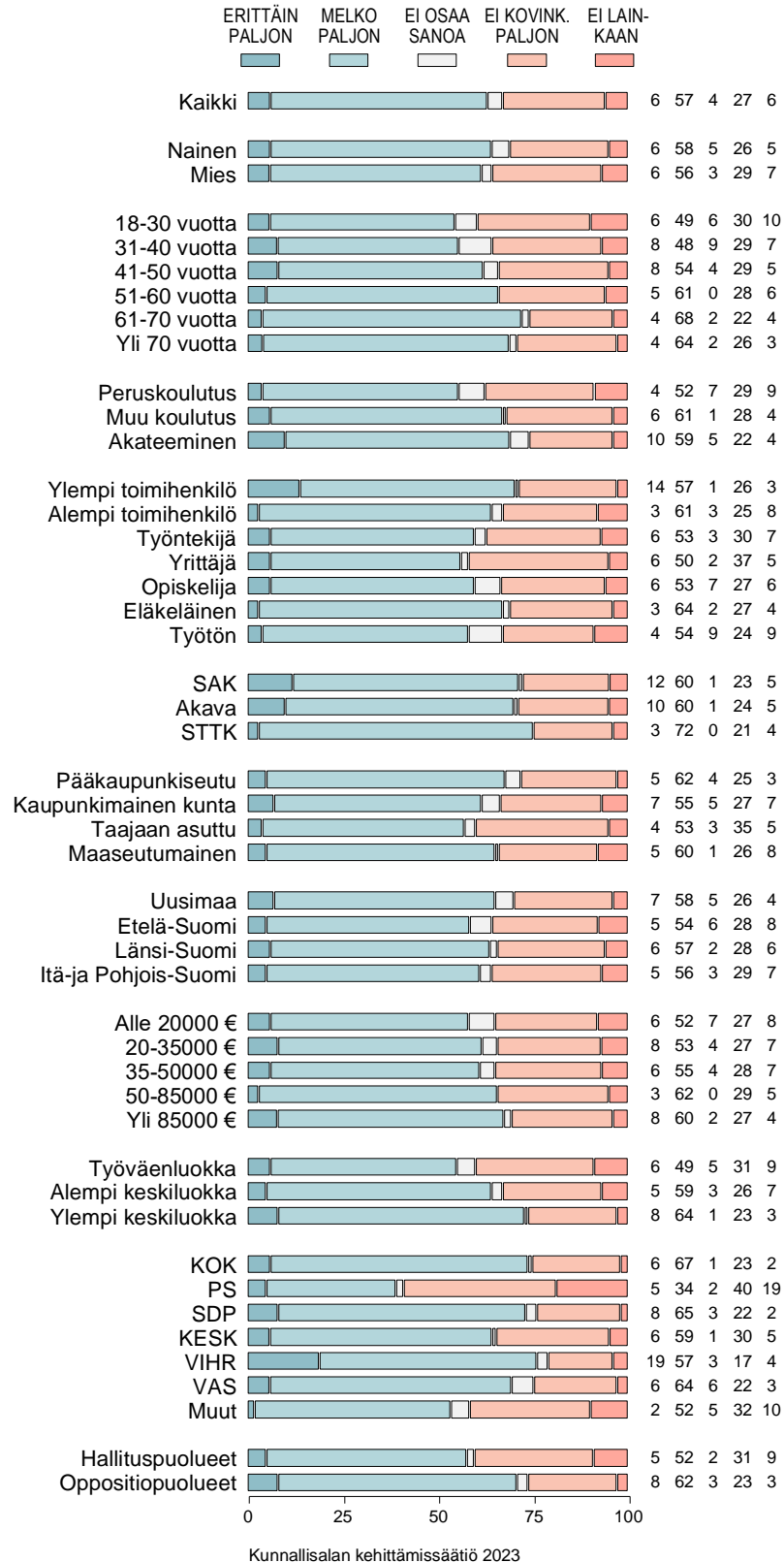
Kuvio 1-5. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: OPPOSITIOPUOLUEET (%).

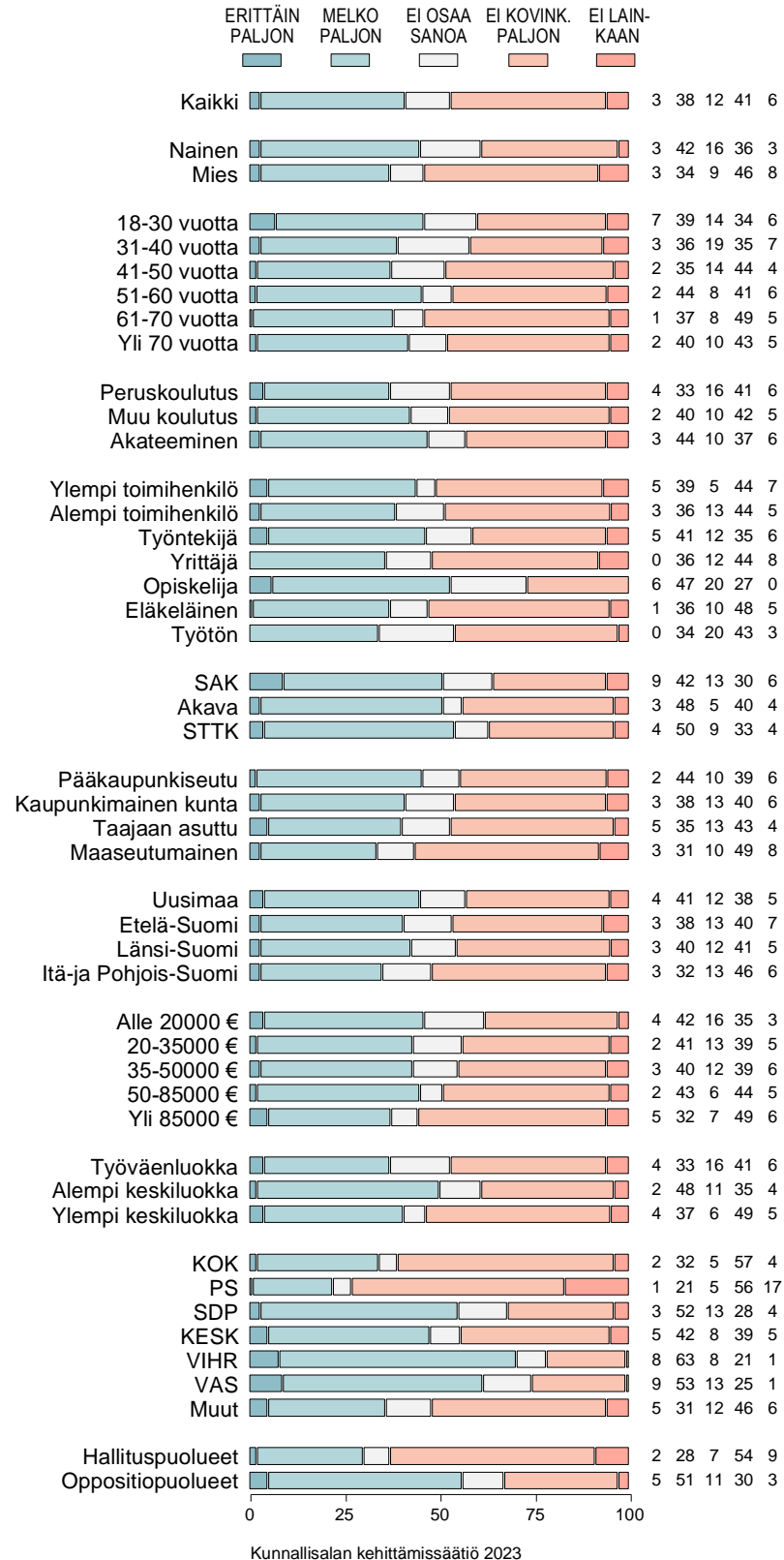

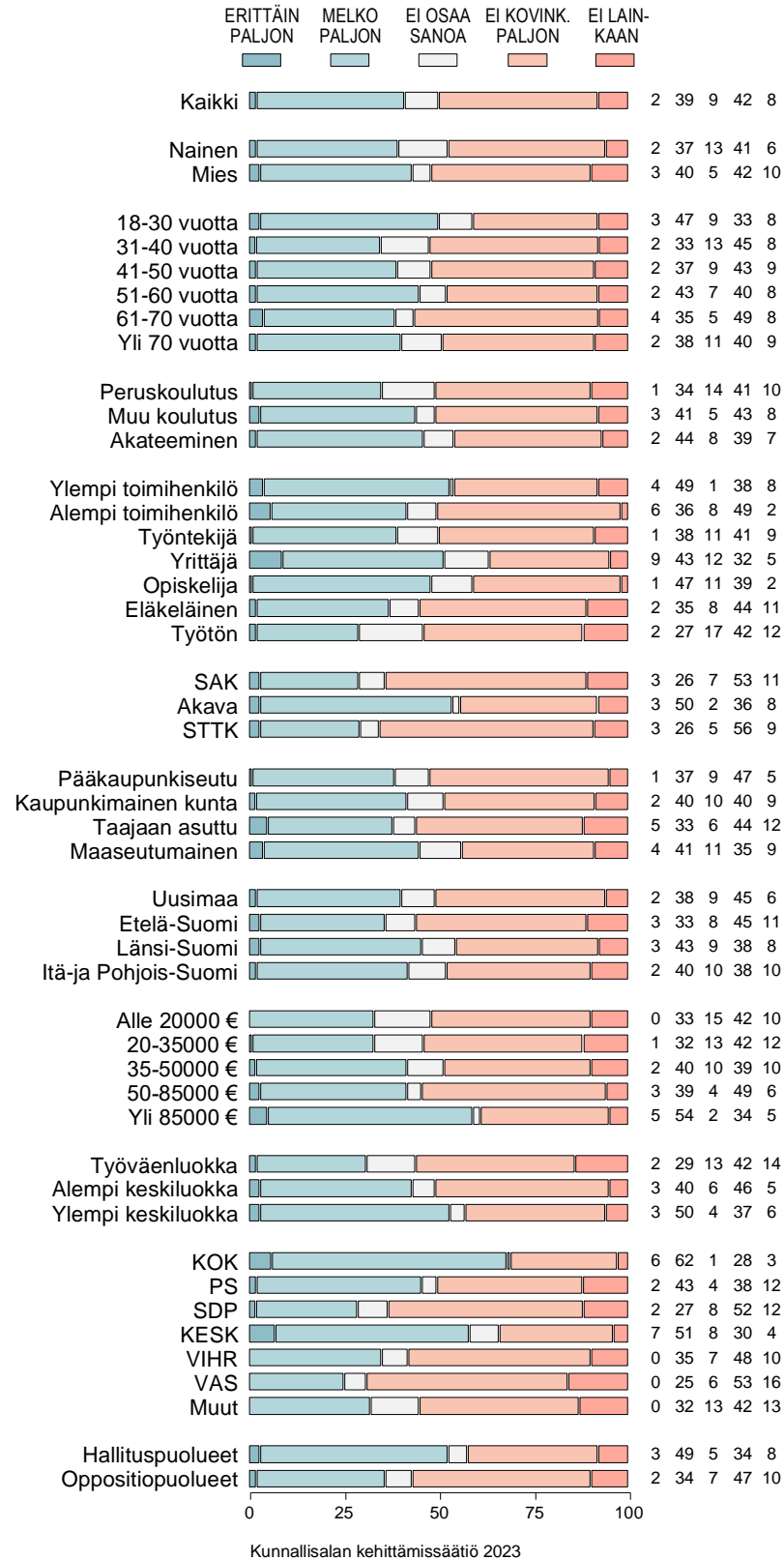
Kuvio 1-6. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: TASAVALLAN PRESIDENTTI (%).

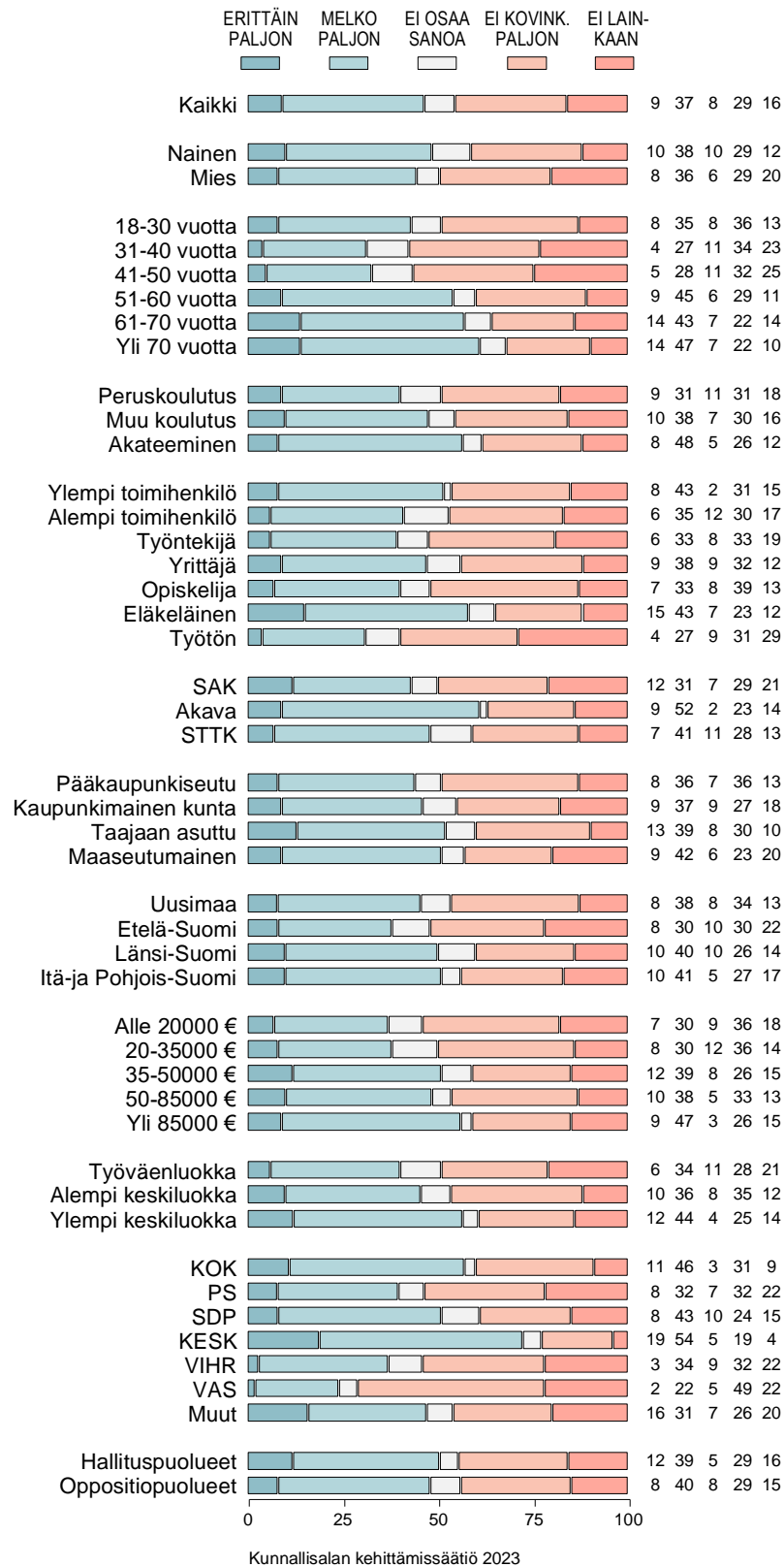
Kuvio 1-7. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: TIEDOTUSVÄLINEET (%).

Kuvio 1-8. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: KANSALAI SJÄR JES-
 TÖT (%).

Kuvio 1-9. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: YRITYKSET JA TYÖN-
 ANTAJAJÄRJESTÖT (%).

Kuvio 1-10. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN: KIRKKO (%).

Kuvio 1-11. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTAA ERI TAHOIHIN: PUOLUE, JOTA VOISI ÄÄNESTÄÄ (%).

